Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефон: HEnderson 4-0807, 4-0237
Тел. УНС: HEnderson 4-1016

РІК LXI. Ч. 35. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 6-го ЛЮТОГО 1953. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 35. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, FEBRUARY 6, 1953. VOL. LXI

ПРЕЗИДЕНТ КОНСОЛІДУЄ БЮРА ОБОРОНИ

Вашингтон. — Президент Айзенгавер зробив посунення для „посилення програми центрального напряму оборонної мобілізації" і для упрощення організації кількох незалежних організацій, які мають завдання переводити програму в життя. Виконним розпорядженням президент доказав скасувати теперішнє бюро Адміністрації Оборонної Продукції як окрему агенцію і перенести його діяльність до бюра Оборонної Мобілізації, як верховної мобілізаційної агенції, на чолі якої стоїть д-р Артур С. Флемінґ як діючий директор. 350 працівників з А. О. П. будуть перенесені до бюра мобілізації. Крім того президент призначив д-ра Флемінґа тимчасовим керівником Агенції Економічної Стабілізації, яка перестане існувати водночас із покінченням контролі цін. Д-р Флемінґ перебере на себе ще тимчасове керівництво Красної Ради Ресурсів Безпеки, якої голова зрікся свого становища з кінцем адміністрації през. Трумана. Адміністрація Оборонної Продукції була верховною агенцією складання політики в ділянці промислової мобілізації. Вона розглядає оборонні позики, призначує контролю поширення різних промислових, вирішує про основний приділ матеріялів і видає посвідки на податкові звільнення, щоб захоплювати підприємців до розбудови оборонних фабрик. Оці розпорядження президента вказують на його розуміння потреби зосередження мобілізаційної програми і відповідальности за її виконання.

Щезли таємні документи з департаменту стейту

Вашингтон. —Перед сенатською слідчою комісією, що її очолює сен. Джозеф Мек Карті, наглядачка в чужинним відділі департаменту стейту, п-ні Гелен Балоґ, під присягою склала заяву такого змісту: „Натуралізований громадянин російського роду, затруднений в департаменті стейту, забрав з полиці документи діючого персоналу, — знищив їх обгортки і зсипав папери до скринь замаркованих як „мертві", тобто призначені на знищення. Джан Стюарт Сервіс, професійний дипломат, якого недавно відправили за непевну вірність, мав доступ до кімнати з документами в департаменті стейту і перебував там ніч за ніччю, провірюючи шафи з документами. Взагалі шафи з документами пильнують так недбало, що, як казала пані Балоґ, не можна знати, які документи бувають забирані, хіба, що хтось з урядовців пам'ятає їх вигляд. — Натуралізованого росіянина пані Балоґ назвала по імені. Це — Володимир Туманофф. Вона назвала по імені теж інших урядовців. Після такого свідчення сен. Мек Карті заявив, що названі урядовці будуть покликані на свідків.

Гофман зрікся становища голови Фундації Форда

Ню Йорк. — Пол Дж. Гофман зрікся становища голови фундації Форда від 1. березня і поверне на своє давнє становище предсідника дирекційної ради самоходового підприємства Студебейкера. Фундація Форда це найбільша добродійна організація в світі, з основним фондом пів більйона долярів. — Гофман був давніше адміністратором Економічної Кооперації, що заступала Плян Маршала, — даючи американську допомогу для европейських країн. — На становищі голови Фундації Форда він витримав понад два роки з платнею по дол. 100.000 річно. Він перебував в Пасадіна, у Каліфорнії, а коли тепер головна кватира Фундації перенесена до Ню Йорку, Гофман залишився в Каліфорнії. На початку виборчої кампанії — Гофман став великим прихильником ген. Айзенгавера. Після його вибору на президента Гофман відмовився від усяких урядових становищ.

Два кораблі розбили причальні будинки

Ню Йорк. — Пасажирський корабель Каронія і один товаровий корабель, пробували причалити до своїх портових місць без допомоги буксирних суден, однаке це їм не вдалося. Як один так і другий вдарили об прибережні будинки, наносячи їм великої шкоди. Робітники буксирних суден вийшли на страйк тому тиждень і тому кораблі, що прибіздять з інших портів, не мають звичайної допомоги при завертанні їх на властиве місце в пристанях. Корабельні підприємства побоюються тепер причалювати до самого берега й хочуть пробувати висаджувати подорожних з кораблів на міські сплави і так перевозити їх до порту. Крім звичайних труднощів при такій висадці приходить ще та невигода для подорожних, що вони мусять переносити самі свої пакунки до берега.

РЕМІНҐТОН ЗАСУДЖЕНИЙ НА ТРИ РОКИ В'ЯЗНИЦІ

Ню Йорк. — Вільям Ремінґтон, колишній високий урядовець департаменту торгівлі у Вашингтоні, дістав від федерального судді Вінсента Лайбелла присуд на три роки в'язниці за кривоприсягу, якої він допустився під час першої судової розправи в 1950 р., — коли заперечив у суді, що він передавав таємні урядові вісті совєтським агентам через панну Єлісавету Т. Бентлі, яка добровільно виявила свою ролю посередниці між Ремінґтоном і совєтськими шпигами. Проти першого присуду з 7. лютого 1951 року — Ремінґтон зголосив відклик до Федерального Апеляційного Суду і виграв апеляцію. — Після того уряд, призбиравши додаткові докази, поставив Ремінґтона вдруге перед суд тому шість місяців і виграв справу, коли 27. січня лава присяжних суддів признала підсудного винним у кривоприсязі, а в середу 4. лютого суддя проголосив присуд на кару тюрми. Справа Ремінґтона тягнеться від 1948 року, коли то Комісія Неамериканських Діянь Палати Репрезентантів попала на слід зрадливої діяльности Ремінґтона, одначе не могла поставити його перед суд за зраду, бо вже був задавнений речинець. Щойно коли його покликано на свідка перед конгресову комісію і він там відпекався під присягою всяких зрадливих дій та зв'язків з Молодою Комуністичною Лігою, перед суд за кривоприсягу. Його справа подібна до деякої ступня до справи Алджера Гісса, бо він виступав в одній групі комуністичних шпигів. Адвокат Ремінґтона зголосив апеляцію, яка, як він думає, цим разом буде вирішена раніше ніж попередня. Під час апеляції засуджений був пущений на волю за складенням запоруки з дол. 7.000.

Комуністичний Китай таки отримує стратегічні матеріяли

Вашингтон. — Постанова Об'єднаних Націй з 18 травня 1951 року про припинення постачання стратегічних матеріялів до комуністичного Китаю та Північної Кореї постійно порушується. Яскравий доказ цього — це справа фінляндського корабля „Віима". Цей корабель, місткістю 7,000 тонн, проплив 20 січня Дарданельську протоку й вийшов в Індійський океан, везучи з Румунії до комуністичного Китаю оливу для ракетних літаків. Дипломати ЗДА, щоб перешкодити цьому порушенню постанови ОН, звернулися до Гельсінок з повідомленням, що фінляндський корабель везе військово-важливі матеріяли до комуністичного Китаю, на що одержали відповідь, що урядові фінляндські чинники неспроможні уневажнити міжнародний реєстр цього корабля. Тоді державний департамент ЗДА звернувся до турецького уряду, але отримав з Анкари відповідь, що турецький уряд не має права перешкодити кораблям пропливати через Дарданельську протоку, бо свого часу міжнародна конвенція забезпечила всім кораблям право пропливати через цю протоку. Який-будь натиск на держави, до яких належить корабель і олива, яку везе корабель неможливий, бо постанова ОН повинна обов'язувати членів ОН, а ні Фінляндія, ні Румунія не є членами ОН. За інформаціями, якими розпоряджає державний департамент, лише за перші десять місяців минулого року, до портів комуністичного Китаю причалило 850 кораблів, що привезли різні вантажі. З цих кораблів аж 600 були під прапорами некомуністичних країн, хоч багато з них виконували службу для комуністичних країн, як для Польщі й Румунії. Існує припущення, що тепер, коли американські кораблі не вмішуватимуться в рухи китайської націоналістичної фльоти, ця фльота намагатиметься перехоплювати чужинні кораблі з вантажем для комуністичного Китаю.

Ген. Сміт про російське захватництво

Вашингтон. — Новоіменований в Вашингтоні державний підсекретар, ген. Волтер Ведел Сміт, був одноголосно затверджений на цьому становищі Комісією Закордонних Справ. З цієї нагоди, як сповіщають кореспонденти, новий підсекретар звернувся до членів Комісії Закордонних Справ з вияснення своїх поглядів, при чому пригадав знаменний вислів про Росію прем'єр-міністра королеви Вікторії, лорда Палмерстона, що раз сказав: „Російський уряд завжди намагається поширити свої кордони так швидко, як на це дозволяє апатія і боязкість його сусідів й стримується й відступає при зустрічі з рішучим спротивом". Отож, заявив генерал Сміт, „виразний спротив значить більше, ніж стримування. Політика стримування це тільки пасивна оборона й найкраще, що ви можете зробити — це занехати її". Британський політик — його політиці й практичному поступованні, поширював свої російські урядові, — твердив британський політик, — в його політиці й практичному поступованні, поширювали свої кордони так швидко, як на це дозволяє апатія і боязкість його сусідів й стримується й відступає при зустрічі з рішучим спротивом", „Завжди прикметне російським".

Шепардсон — голова Комітету Вільної Европи

Ню Йорк. — Вітні Г. Шепардсон, дотеперішній директор заморських інтересів Корпорації Карнегі в Ню Йорку, дістав призначення на голову Красового Комітету Вільної Европи на місце віцеадмірала Г. В. Міллера. Шепардсон був шістнадцять років виконним урядовцем американських вирібничих і транспортових підприємств, що діють заморем. Від 1934 до 1941 він був головним редактором видавництва „Злучені Держави в Світових Справах", тобто альманаха видавного кожного року Радіо Чужинних Відносин. У 1942 р. він був спеціальним асистентом американської амбасади в Лондоні для порозуміння з різними екзильними урядами, а від 1943 до 1946 він помагав розгортати ці зв'язки між Вашингтоном і заморськими країнами. Красовий Комітет Вільної Европи керує Радіом Вільної Европи, яке має висильні в Західній Німеччині й Португалії. У Страсбурґу (в Франції) цей комітет втримує університет Вільної Европи для науки студентів, що втекли з сателітських країн.

Вантажним автом з Бразилії до ЗДА

Ню Йорк. — Два бразилійські студенти привезли до посадника Ню Йорку лист від посадника Сан Пауло, написаний тому шість місяців. Вони везли його континентальними шляхами на віддаль 18,000 миль вантажним автом. Студенти Хозе Феррісра і Нелсон Корреа вибралися в таку подорож на знак „доброї волі", як теж і з бажання побачити світ. Вони переїхали дванадцять країн, а саме: Уругвай, Арґентіну, Чіле, Перу, Болівію, Еквадор, Коломбію, Параґвай, Коста Ріку, Ель Сальвадор, Мехіко і Злучені Держави своїм відповідно пристосованим, вантажним автом з 1950 р. Студенти кажуть, що вони залишаться в Ню Йорку до кінця місяця.

МОЖЛИВІСТЬ БОМБАРДУВАННЯ КОМУНІКАЦІЙНИХ ПОЛУЧЕНЬ НА КИТАЙСЬКОМУ СУХОДОЛІ

Вашингтон. — Сенатор Александер Вайлі, республіканський речник закордонної політики в Сенаті, заявив вчора, що нова політика уряду президента Айзенгавера відносно Далекого Сходу включає теж можливість бомбардування залізничних комунікаційних получень на опанованому комуністами китайському суходолі націоналістично-китайською авіяцією з Формози, якщо вона дістане відповідні бомбардувальники з Америки. Якщо китайським комуністам можна вживати совєтські літаки у війні проти американців в Кореї, то таким самим правом китайські націоналісти можуть користуватись американськими літаками для бомбардування китайських комуністів. Таке спеціяльне військове значення розпоряду президента Айзенгавера, щоб Сьома Фльота перестала охороняти комуно-китайський суходіл перед евентуальним нападом національно-китайських військ з Формози, — заявив сен. Вайлі кореспондентам. Він вважає, що бомбардування довгої на 2,000 миль китайської залізниці з Манджурії до Кантону, Південно-Китайського моря і до кордону французького Індо-Китаю не тільки може перервати і поважно утруднити комуністичне постачання до Кореї, але й заставити комуністів відтягнути їхні „найкращі війська" від акції проти Об'єднаних Націй в Кореї та відтягнути в певній мірі французів в Індо-Китаю. Крім такого бомбардування, національно-китайське командування на Формозі матиме цілком вільну руку плянувати і виконувати кожну акцію проти опанованого комуністами суходолу, яку вважатиме за відповідну. З поінформованих джерел подають, що наказ для Сьомої Фльоти, відповідно до інструкцій президента Айзенгавера, вже переслали шефи об'єднаних штабів. З Білого Дому не дають жадних виснень ані коментарів щодо того, яку акцію може почати Чан Кай-ші, залишаючи це здогадам Москви й Пекіну. Тим самим ініціятива в холодній війні переходить знову в аліянтські руки і тим самим дає їм велику перевагу.

Червоні пропонують відновити переговори в справі перемир'я в Кореї

Токіо. — Пейпінська комуно-китайська радіовисильня передала вчора повідомлення, що комуно-китайський прем'єр і міністер закордонних справ Чу Ен-лай звернувся до уряду президента Айзенгавера, пропонуючи безумовне продовжування переговорів на базі вже досягненого порозуміння в Панмунджом", — думаючи при цьому, правдоподібно, про комуніс. вимоги зокрема щодо примусової репатріяції полонених, на які аліянти не погоджуються та через які дальші переговори перервано. Тимчасом аліянтське командування в Кореї виступило з обвинуваченням, що комуністи використовують нейтралізовану зону переговорів в Панмунджом для військової акції та для скріплення свого фронту. На самому фронті приходило вчора тільки до незначних дій, переважно патрульних відділів з обидвох боків. Тільки аліянтська авіяція продовжувала інтенсивне бомбардування воєнних об'єктів у ворожому запіллі. Чу Ен-лай відкидав можливості „негайного" припинення воєнних дій в Кореї. — Він висловив свою пропозицію перед комітетом т. зв. Народної Дорадчої Конференції в столиці червоного Китаю, додаючи при цій нагоді, що коли президент Айзенгавер думає „поширити війну в Азії", то Китай змобілізує всю свою людську силу для „повної перемоги". Чу Ен-лай мав твердити, що китайці „готові до безпосередньої акції".

Хочуть втягнути Італію до балканської антанти

Београд, Югославія. — Греція, Туреччина і Югославія хотіли б, щоб до оборонного балканського союзу належала також і Італія. Югославія побоюється, що Італія могла б використати приналежність до балканської антанти на те, щоб здобути прихильну розв'язку трієстської справи. Але Туреччина і Греція заявляють, що вони не будуть вмішуватися до цього спору за Трієст. Досі справа балканської антанти представляється так: Згадані три держави підписують оборонний договір. Вони не мають нічого проти того, щоб балканську антанту поширити. Італію інформуються про стан переговорів між Грецією, Туреччиною і Югославією. Маршал Тіто в березні відвідає Англію, а пізніше Туреччину і Грецію. Ці останні поїздки могли б свідчити, що він вдоволений з організації балканської антанти.

Сталін і іранський шах їли найкращий кав'яр

Тегеран, Іран. — В зв'язку з новими ірансько-совєтськими переговорами в справі скінченого договору про ікру, кореспондент „Ню Йорк Таймсу" Клифтон Даніель розкриває деякі тайни цього примаку. В продажі існують кілька родів кав'яру, але найкращий сорт ікри майже не йде на публичний ринок, бо 44 фунти цього „А" ступневого кав'яру ділилися на три частини: одну діставав іранський шах, другу Сталін, а третю пан Сетер, голова спілки ірансько-совєтської кав'ярової спілки. Тепер Сталін готов не діставати своїх 18 фунтів „риб'ячих яєць", бо Іран удержавив кав'ярову продукцію, що совєтський амбасадор Іван В. Саджіков пропонував продовжити існування спілки.

НАША ДУМА, НАША ПІСНЯ, НЕ ВМРЕ, НЕ ЗАГИНЕ...

Хор „Думка" і „Молода Думка" в Ню Йорку, так, як вони виступили на своїй Просфорі минулої суботи в своєму повному складі. По середині диригент „Молодої Думки" п. Р. Степаняк. Диригентом „старої" „Думки" є п. О. Микитюк. З правого боку біля „Молодої Думки" стоїть мґр. Л. Крушельницький, символ ентузіязму і відданости мистецтву української пісні всіх членів цього першорядного хорового ансамблю. Мґр. Крушельницький був першим організатором і першим диригентом „Думки" в Америці, відступаючи опісля своє диригентське місце професійному диригентові п. О. Микитюкові і сам ставши в хорі, як рядовий хорист. Він є „батьком" теж і „Молодої Думки", яка викликала велике одушевлення своїм першим виступом на своїх „христинах" під час Просфори.

ДОЛЛЕС ПЕРЕКОНУЄ ЕВРОПЕЙЦІВ В СПРАВІ ЄДНОСТИ ДЛЯ ОБОРОНИ

Лондон. — Після кількаденних відвідин і розмов в Парижі і Лондоні, американському державному секретареві Джанові Фостерові Доллесові пощастило серйозно двигнути вперед справу оборонної ЄЕвропейської спільноти. Він бачив під натиском Америки європейської єдности для оборони — стверджують тут в поінформованих дипломатичних колах.. Це завдяки переконливим аргументам Доллеса і директора Агенції Взаємної Безпеки Герольда Стассена, який разом з Доллесом відбув свої поїздки і розмови. Доллес, що тепер перебуває в Лондоні та вже відбув розмови з англійськими державними мужами, включно з прем'єром Черчилем, заступає думку і переконує европейців, що їх єдиний ратунок лежить в єдності оборонних зусиль, а Стассен зі свого боку додає, що Европа може рахувати на американську допомогу тільки тоді, як вона сама виконає свої оборонні зобов'язання. В дотеперішніх розмовах вони не цілком розвіяли французькі підозріння і англійські вагання, але все ж таки вони серйозно „зрушили справу" ратифікації договору про европейську оборонну спільноту. В поінформованих колах стверджують, що Британія все ще не відступає від свого становища та не думає перебирати формальних зобов'язань і стати одним з членів европейської оборонної спільноти, але вона тепер, після розмов з Доллесом і Стассеном, готова піти дальше назустріч французьким вимогам щодо гарантії її єдности. Як у Парижі, так і в Лондоні Доллес твердив, що американський Конгрес вже вичерпав свою терпеливість щодо европейських ваґань і тепер вимагає відповідної акції з боку европейських країн, підкреслюючи, що від часу підписання мирового контракту з Німеччиною та договору про европейську оборону спільноту з участю Німеччини пройшло вже дев'ять місяців і досі ці договори не ратифіковані. Доллес дав европейцям 75 днів часу, в якому вони повинні цю справу полагодити в такий або інший спосіб, отже до 23-го квітня, коли має початися чергова сесія Північно-Атлантійської Ради. При цій нагоді Доллес і Стассен вказували, а европейські державні мужі погоджувались з припущенням, що загроза війни в останніх місяцях не тільки не зменшилася, але виразно збільшилася. В англійському офіціяльному комунікаті з розмов сказано, що під час розмов „потверджено важливість дальших оборонних зусиль в рямках Північно-Атлантийського Пакту та необхідність швидкого прогресу у встановленні Европейської Оборонної Спільноти". Наради — додається в комунікаті — включали теж проблеми Далекого Сходу, Південної Азії та Близького Сходу.

Німеччина очікує на відвідини Доллеса

Бонн, Німеччина. — Західно-німецький уряд з новими надіями очікує відвідини американського державного секретаря Джана Фостера Доллеса і директора Агенції Взаємної Безпеки Герольда Стассена, що мають приїхати вже сьогодні та відбути з німецькими представниками низку розмов на актуальні теми, зокрема на тему німецької участи в західно-европейській обороні. Канцлер д-р Конрад Аденауер та члени його уряду переконані, що в теперішніх обставинах Німеччина залишається ще єдиним резервуаром відповідного доповнення і скріплення европейських оборонних сил. Аденауер плянує з одного боку запевнити Доллеса, що Німеччина готова й дальше іти всеціло по лінії американської закордонної політики й з другого боку бажатиме кращого з'ясування тої політики з боку Доллеса. Аденауер запевнить теж Доллеса, що німецький парлямент цілком певно ратифікує договір про европейську оборонну спільноту, але рівночасно прохатиме, щоб Америка зі свого боку вплинула в тому самому напрямі на інших европейських партнерів того договору, що вона вже й робить. Аденауер вважає, що Америка багато в цьому допомогла б, якщо б вона виразно заявила, що така форма оборони Німеччини, яку встановлено в договорі про европейську оборонну спільноту, є єдина, на яку Америка може погодитися. Аденауер вже перестерігав німців, що Америка готова перестати турбуватись Европою, якщо договір про оборонну спільноту не буде ратифікований і він тепер теж бажав би, щоб цю його пересторогу потвердив тепер Доллес і вона тоді матиме відповідний ефект не тільки на німців, але й французів та на інші европейські країни.

Німеччина пропонує Єгиптові корисний торговельний договір

Бонн, Німеччина. — Західна Німеччина пропонує Єгиптові дуже корисні умови торговельного договору, щоб тільки відтягнути його від бойкоту Німеччини за те, що вона згодилася дати відшкодування Ізраїлеві в сумі $822,000,000. Німецька делегація прибула до Каїра і запропонувала збільшення на 200,000,000 німецьких марок ($47,600,000) з промислового влаштування, якого в Єгипті немає. Та все ж таки Німеччина не зважає на натиск арабських держав і деяких своїх промислових кіл, та буде ратифікувати договір про відшкодування Ізраїлеві.

НОВА ЗАГРОЗА ПОВОДІ В ЕВРОПІ

Гаґа, Голляндія. — Нова буря та великі струї води з Північного моря створили безпосередню загрозу нової повені в Голляндії і частинно в Англії ,хоч ще навіть не підсумовано всіх жертв і шкод, що їх наробила повідь перед кількома днями. З уваги на це голляндські власті почали інтенсивні заходи безпеки, евакуючи поголовно населення із загрожених теренів та організуючи нову, закроєну на широку скалю рятункову акцію. Ситуацію погіршує обставина, що поодинокі гаті, які охороняють низькі терени Голляндії перед заливом з моря, є в дуже критичному стані й більший напір води може легко пробрати їх та спричинити нову катастрофу. Деяка загроза нової повені існує теж в прибережних районах Англії, де теж зорганізовано відповідне рятункове поготівля. Дотеперішні підсумки жертв попередньої повені вже нараховують 2,000 втоплених та кількаи тисяч пропавших, крім десяток тисяч позбавлених даху над головою. Тимчасом, навіщені повіддю країни дістають з усіх кінців світу, зокрема з Америки численні пропозиції всебічної допомоги для повідян. Навіщені повіддю терени представляють тепер страшну картину знищення.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage privided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НА ДОМАШНЬОМУ ФРОНТІ

Не зважаючи на деякі перестороги демократів у справі знесення невтральности Формози, американський загал прийняв з вдоволенням все те, що заявив президент Айзенгавер у справі закордонної політики, зокрема щодо перебрання ініціятиви в відношенні до Кремлю. Зате дещо інакше з внутрішніми проблемами, з яких чи не на першому місці треба поставити задумане новою адміністрацією знесення контролі над цінами і заробітними платнями.

Це дуже складні проблеми, коли брати їх об'єктивно. Республіканці відомі з цього, що противляться таким обмеженням з боку центральної влади. Вони переконані, що ціни і заробітні платні повинні бути контрольовані природними засобами, згідно з засадами вільної господарки. Вони навіть переконані в тому, що як не буде примусу, то ціни на товари не тільки що не будуть підніматись вгору, але ще будуть обнижуватись. Одначе практика, свідками якої ми вже були, виявляє дещо інше.

Демократична адміністрація, завела впродовж 20 років урядування величезну бюрократичну машину, яка дуже дорого коштує. До тої машини можна зарахувати теж і різні державні контролі, спричинені головно війною. Проте не дається заперечити, що завдяки контролеві було легше жити тим, що їх заробітки невеликі. Без контролю були б кошти збросння на багато більйонів більші, хоч вони й без цього великі. Тут уже мова навіть про десятки більйонів долярів! Мабуть тому президент Айзенгавер застерігся, що деякий контроль буде далі затриманий, маючи на увазі дальше збросння. Контроль ренту теж дуже важливий. Без нього не обійдеться, хоч доцільніше віддати його стейтам, які краще можуть розв'язувати цю проблему в себе вдома, ніж, коли це вирішує вашингтонська централя.

Закон про контроль цін і платень кінчиться з днем 30 квітня. Сам уряд Стабілізації Цін мав свого часу 12,200 урядовців. До 30 квітня звільнять з посад до 10,000 урядовців у різних інших установах, що постали з восниої конечности. Мимоходом кажучи, уряд має понад 10,000 письм, в яких домагаються дозволу на підвишку платень своїм робітникам самі керівники підприємств, а які не полагоджені. Взагалі нова, адміністрація виявляє нахил до ліквідації таких установ, працю яких — на її думку — могли б цілком добре виконувати відповідні конґресові комісії. Це мало б бути заразом теж одним з засобів ощадности, без якої не можна й думати про збалянсування державного бюджету, а без цього теж і про зниження податків, якого загал надіється як не в цьому році, то бодай в наступному. Коли не буде нової війни, а податкові тягарі не зменшаться, то виборці скоро розчаруються в республіканцях, а це може виявити себе вже в виборах в 1954 році. Це значить, що республіканці могли б втратити теперішню більшість в Палаті Репрезентантів і Сенаті, а вона, як знаємо, не велика. Коли б ціни пішли вгору і податки не зменшились, чи ще збільшились, то республіканці не довго вдержались би при владі. Це вони самі добре знають. Нова адміністрація одідичила 265 більйонів державного довгу, біжучий бюджет з 6 більйонами дефіциту, який кінчиться з днем 30 червня, та предложений б. президентом Труманом бюджет на новий бюджетовий рік (кінчиться 30 червня 1954), який передбачує дефіцит на 9,9 більйонів. Які тут можна придумати ощадності, щоб ними можна ці дефіцити покрити?

Знести контроль цін та платень легко, але зате важко доведеться це спокутувати, коли ціни почнуть підніматись. Заповідувати збалянсування бюджету і зменшення податків в час виборчої кампанії не було трудно, але здійсняти те буде дуже важко. Президент Айзенгавер вправді притягнув до себе великі бизнесові мозки. Вони держаться в господарстві економічної теорії про вільну конкуренцію. Але це люди модерні. Їхнім ділом буде тепер доказати, чи можна обійтись країні без „соціялістичних експериментів", про які так багато було мови за попередньої адміністрації з її „Ню Діл" і „Фер Діл".

ДОВКОЛА ЯЛТИ

Як можна було сподіватись, заява президента Айзенгавера, що американська закордонна політика в майбутньому не признаватиме зобов'язань і постанов таємних договорів з минулого, отже з Тегерану, Ялти і Потсдаму, вже почала актуалізувати й важливу проблему українсько-польського кордону, отже державної приналежности західно-українських земель. Можна теж припускати, що в дальшому та з різних боків ця проблема стане одним з головних предметів політичної дискусії, що може у великій мірі заважити на дальшому розвитку теперішньої психологічної війни.

Вже перші коментарі американської преси та американських політичних діячів, пішли в цілком фальшивому і дуже загрозливому напрямі не тільки для українців, але й цілого вільного світу в його боротьбі проти большевицької загрози. Американська преса, включно з Ню Йорк Таймсом, коментуючи заяву президента Айзенгавера в справі договору в Ялті, вже починає пригадувати про „поділ Польщі", мовляв довершений тим договором. Н. Й. Таймс в редакційній статті в числі з 4-го лютого обережно твердить, що на інтерпретацію заяви президента Айзенгавера в цій справі ще доведеться заждати, але й додає, що „відкликання будь-якого признання совєтських анексій і поневолень є першим кроком в тому напрямку, який допоможе вдержати при житті надію на волю, де тільки її заломлював би комунізм". Натомість цілком виразно висловлюєтся на цю тему в тій же газеті відомий коментатор Генсон Болдвин, пишучи, що заява Айзенгавера дає німцям надію, що одного дня вони можуть здобути знову всю або частину території, переданої після війни Польщі, і в тому самому часі дає надію полякам, що вони можуть знову здобути східну частину країни, анексовану Совєтським Союзом після війни".

Це, звичайно, ще тільки „перші ластівки", які виносять на своїх крилах в світ старий гріх польського імперіялізму, теж загрозливий для світового миру. Можна теж сподіватись, що на цьому коні почне тепер їхати вся польська реакція, як це виявляють хоч би листи поодиноких поляків і польських еміграційних діячів в останньому виданні паризької „Культури".

Все це становить смертельно грізну проблему для цілої політики вільного світу, який у великій частині ще досі належно непоінформований і незорієнтований в драстичній проблемі українсько-польського територіяльного спору. Велика частина тих, що беруться тепер коментувати Ялту, мало або нічого не знають, що перед Ялтою був 1-ший листопад 1918-го року і 22-гий січня 1919-го року, що опісля була Рига й польсько-російська змова проти України, що й було одною з головних причин другої світової війни. Сьогодні найбільшим парадоксом і трагічною помилкою західної політики було б те, якщо б вона совєтсько-російському імперіялізмові і поневоленню почала протиставляти польський або будь-який інший імперіялізм і поневолення.

Українці не є за Ялтою, бо й лінія Курзона не була встановлена в Ялті. Українці є за 22-го січня 1918 і 1919-го років, бо ці акти були встановлені вільною волею українського народу і їх мусить респектувати вільний світ в ім'я міжнародної справедливости і для свого власного добра. Тепер обов'язком українців та їх репрезентацій у вільному світі буде негайно і основно той вільний світ про це поінформувати, бо йдеться не тільки про шмат української землі, але й про перемогу вільного світу над большевизмом. А польські сусіди України мають знамениту нагоду виявити бодай цей один раз в історії свою політичну мудрість та зі свого боку не сідати знову на того свого імперіялістичного коня, з якого з таким болем вже не раз падали й тепер впали та відкинути свої імперіялістичні претенсії на чуже, щоб в той спосіб могти здобути і вдержати своє.

В кожному разі, українці повинні тепер з максимальною увагою слідкувати за дальшим розвитком подій і голосів довкола Ялти та своєчасно звернути американській політиці увагу й відкрити їй та вільному світові очі на ту нову загрозу, яка могла б виникнути, коли б з несвідомости або на підставі фальшивих підшептів одній неволі протиставлено другу. Президент Айзенгавер, засуджуючи постанови секретних договорів, твердив: „Наша політика, присвячена безпеці вільного світу, користуватиметься всіми мирними методами і плянами, за виїмком зламання вірности з нашими приятелями; ми ніколи не погодимось на поневолення будь-якого народу з метою окупити цим уявну користь для нас самих". Це можна вважати за авторитетну ґарантію для волі всіх народів, отже й українського, й ця ґарантія повинна стати головним моттом американської закордонної політики. Висловлені досі перші коментарі навколо Ялти, на жаль, не йдуть по цій лінії.

Микола Андрусяк

Перший міждержавний договір нової України

(У 35-ті роковини берестейського миру)

У 35-ті роковини проголошення незалежної Української Народної Республіки слід згадати й перший її міждержавний акт — мировий договір з Німеччиною, Австро-Угорщиною, Болгарією і Туреччиною в Бересті 9 лютого 1918 р. Пригадка цього договору є на часі тому, що часто на сторінках нашої преси ведеться дискусія на тему ревізії пізніших договорів, в яких пошматовано Україну: варшавського, ризького і ялтського. І ось недавно в статтях історика і публіциста Миколи Чубатого „Чи відкликувати ялтську умову?" („Свобода" з 29 жовтня 1952 року ч. 288) і „Ялтська умова та Америка" (редакційна „Українського Квартальника", т. VIII, ч. 4, Осінь 1952, ст. 300) ми читали, що в ялтському договорі „усталення польсько - української границі, слід признати, перший раз в новій історії відбулося справедливо, — з узглядненням етнографічного принципу". На ділі, не в Ялті, тільки в Бересті перший раз в новій історії відбулося справедливе устійнення українсько-польської границі з узглядненням етнографічного принципу.

На мирові переговори з вище названими державами, що були у війні проти Франції, Англії, Італії і ЗДА на заході та проти Росії на Сході, вислав уряд Української Народної Республіки своїх представників, змушений тією обставиною, що російські большевики, захопивши владу в Росії після повалення нездатного Тимчасового Уряду Олександра Керенського, для прихилення собі мас проголосили „мир без анексій і контрибуцій" і їх висланники почали переговорювати в Бересті з представниками Німеччини, Австро-Угорщини, Болгарії і Туреччини. Розаґітовані большевиками маси російських солдатів залишали фронт і серед грабіжей мирного українського і білоруського населення посувалися через Україну і Білорусь у Московщину. Большевицька аґітація не оминула і зформованих з українських вояків б. російської армії українських частин; їх маси, що ще недавно захоплювалися універсалами Української Центральної Ради, залишали також ряди українського війська й розходилися домів, щоби мирно жити. А тимчасом большевики вже зуміли розаґітувати маси московських солдатів до походу на Україну.

Щоби рятувати незалежну українську державу виїхали делеґати Української Центральної Ради з Києва: Всеволод Голубович, Микола Левитський, Микола Любинський і Олександер Севрюк до Берестя. Проїздили поїздом через Львів і там, хоч поїзд задержався тільки короткий час, вони видістали від львівських українських науковців карту з визначеними етнографічними межами українського населення в Галичині, Буковині і на Закарпатті. Ця карта згодом разом з іншими державними українськими актами попала до архіву Бібліотеки Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові і автор цих рядків мав змогу її оглядати; границі українського населення в Карпатах були визначені на захід поза Попрад і в таких визначених етнографічних межах домагалася українська делеґація, що прибула до Берестя 12 січня 1918 р., від Австро-Угорщини відступлення Галичини, Буковини і Закарпаття Українській Народній Республіці. Представник Австро-Угорщини гр. Чернін, мадяр словенського походження, обурювався на українців, що вони „не ведуть переговорів", тільки „диктують" і відкинув українське домагання виділення Закарпаття з меж Угорщини, погодився тільки на відокремлення Галичини і Буковини, згідно з українськими етнографічними межами в окремий український коронний край в межах австро-угорської монархії.

Українська делеґація прийняла ці умови Австро-Угорщини з огляду на грізну ситуацію для неї; делеґати одержали телеграму, що українське військо мусіло залишити Київ під натиском большевиків ніччю з 8 на 9 лютого. Проте вони не дали по собі пізнати зденервування і не виявили цієї загрозливої для української держави ситуації представникам держав, з якими переговорювали. Вимогли таки від Німеччини й Австро-Угорщини звільнення окупованих ними західної Волині, західного Полісся, Холмщини і Підляшшя в межах створеної в 1912 р. за етнографічними принципом Холмської губернії. Середнє Підляшшя з українським населенням на північ від лінії Сернки—Мельник—Високе Литовське—Кам'янець-Литовський до ріки Нарви залишилося під німецькою окупацією з огляду на важливий для стратегічних цілей залізничий шлях тудою з Варшави до білоруського Мінська. Щойно після підписання мирового договору звернулася українська делеґація до німецького і австро-угорського представників за військовою допомогою проти большевиків. Останні згодилися тому, що потребували українського збіжжя для виживлення свого війська і населення та українських сирівців для власної військової продукції.

Та при збиранні харчів і сирівців для себе на Україні німці і австро-угри попали в конфлікт з урядом Української Центральної Ради, яка змагалася задержати для українського населення його революційний добуток: розділення більших земельних маєтностей поміж малоземельних і безземельних хліборобів. Проти цього заворушилися більші землевласники і прихилили до себе командирів німецьких і австро-угорських військових віддділів, для яких вигідніше було діставати збіжеві запаси від великих землевласників, ніж збирати при помочі українських урядників від селян з роздрібленими господарствами. Командири німецьких і австро-угорських військових частин поводилися як окупанти, забираючи харчі від населення без посередництва українських урядів. Коли Центральна Рада почала противитись тому, німці 25 квітня 1918 р. проголосили заведення німецьких полевих судів над українським населенням та почали роззброювати українські військові частини. Було це перекреслювання берестейського мирового договору, без його офіціяльного виповідження.

Таким шляхом командир усього німецького війська на Україні, ген. Айхгорн, хотів перевести державний переворот, щоби влада опинилася в руках більших землевласників. Очолювати більших землевласників піднявся Павло Скоропадський, що як царський генерал стояв до революції осторонь українського національного руху, але в 1917 р. піднявся зорганізувати перший український корпус та очолив формування т. зв. „вільних козаків" на Придніпрянщині. Центральна Рада побоювалася вже раніше, що Скоропадський, спираючись на гетьманські традиції свого роду, може перевести державний переворот і проголосити себе гетьманом. Тому саме генеральний секретар військових справ, Симон Петлюра, усунув Скоропадського з становища командира першого корпусу, який згодом розлетівся, коли треба було війська для оборони Києва перед большевиками.

Діячі Центральної Ради не хотіли співпрацювати з великими землевласниками подібно як у 1848 р. галицькі священики в „Головній Руській Раді" не слухали заяв тих галицьких дідичів, що заявляли свій поворот до руського народу. Інакше поступав покозачений шляхтич гетьман Богдан Хмельницький, що збирав у ряди козацького війська і шляхту і залежних від неї селян, давав змогу вибиватися всім без огляду на попереднє соціяльне походження; козацькими старшинами були і бувші шляхтичі і бувші хлопи, що діставали рангові земельні посілості, вільні від власників, які повтікали до Польщі. Дорадником Б. Хмельницького був волинський шляхтич Іван Виговський, що дістався у козацький полон з польського війська і це не перешкоджало йому заняти становище генерального писаря. Але Іван Виговський як гетьман зробив помилку, якою довів до козацького розбрату. Приймаючи на становище канцлера „Ве-

(Закінчення на стор. 3)

ХТО ВБИВ ЖДАНОВА?

13 січня ц. р. совєтська пресова аґенція ТАСС принесла сенсаційне повідомлення про заарештування в Москві дев'ятьох совєтських лікарів, в більшості жидів, яким закидається змову на життя високих партійних та військових достойників в ССР — „за намовою англо-американської розвідки". В дальшому аґенство повідомило, що заарештовані вже „призналися", що поставили фальшиву діягнозу на хворобу серця члена Політбюро А. А. Жданова, а приписавши йому невідповідне лікарство, в той спосіб причинилися до його смерти. Отже кремлівські володарі офіціяльно потвердили те, про що багато людей у вільному світі здогадувались, що Жданов упав жертвою чистки на найвищому щаблі партійної драбини, бо в самому Політбюро. Байки про „жидівську змову" це давно на Кремлі практиковане шукання жертвенного козла для приховання злочинних діл справжніх душегубів, якими є ніхто інший, тільки Сталін, Берія і Маленков. Згадуючи про це американська преса пригадує, що їй було відоме в справі Жданова вже 5 років тому.

30 серпня 1948 р. московське радіо повідомило, що в наслідок недуги серця помер один з найвизначніших „бонзів" в Політбюро, права рука Сталіна, Андрей А. Жданов. Впродовж тижня американська розвідча служба вже знала, що Жданов не помер природною смертю, але був замордований. Цю вістку приніс поза залізну заслону один із довірених людей Жданова, генерал Червоної Армії, який втік з Москви до Праги і тут увийшов в контакт з американським аґентом.

Виявляється, що Сталін мав не тільки „праву", але й „ліву" руку, а тою лівою рукою був Георгій Маленков, тепер, кажуть, „мурований" кандидат на сталінового наслідника. Між тими двома головачами йшла на Кремлі тиха, але завзята боротьба за перше міце коло „батенька народів". Оба вони мали різні пляни щодо зовоювання світу комуною: Жданов твердив, що червона Москва мусить наперед здобути контролю над Европою. Маленков, навпаки, був за те, щоб спершу опанувати Азію. Кінець-кінцем Сталін перехилився на бік Маленкова. А тому, що коло „вождя" не було місця для двох вождиків, то один з них мусів щезнути з лиця землі.

В липні, 1948 року, Жданов занедужав і пішов до лікарні. Під опікою свого власного лікаря стан його здоров'я швидко поправлявся так, що в половині вересня він мав вернутися до праці. Раптом, на приказ Кремля, його особистого лікаря відкликано від нього, під претекстом, що той, як спеціяліст, мусить виїхати в якомусь наглому випадку на Україну. До Жданова призначили іншого лікаря і трьох нових медсестер, з якогось другого шпиталю. Новий лікар відразу змінив систему лікування, від чого здоров'я Жданова так піднепало, що до трьох днів він натягнув ноґами... Зараз, після його смерти, цей лікар, що „лікував" Жданова і три медсестри пропали мов камінь в воду.

В той час, як Жданова з великою помпою ховали і славили, як героя, Маленков уже почав чистку Жданових прихильників та однодумців. На списку призначених на ліквідацію на першому місці стояв згаданий вже на початку генерал Червоної Армії, найближчий співробітник Жданова. Але хтось в саму пору шепнув йому про небезпеку і, він, довго не попасаючи, сів на літак та втік до Праги, де сховався в одного діяча чеського підпілля. Тікаючи цей генерал захопив з собою торбу, в якій було 2000 тайних, компромітуючих Москву, документів. При допомозі американського аґента цей генерал дістався до Західної Німеччини, а всі документи, які він мав при собі, попали в руки американців.

З цього виходило б, що Жданову „помогли" переставитись на той світ таки совєтські лікарі. Але за чиїми директивами це сталося, того вони ніколи не скажуть, бо й їх самих скоро спрятають.

І. Кер.

Д. Галичин

ПОЇЗДКА ДО ЕВРОПИ

(12)

Зустрівшись віч-на-віч з тими злиднями, горем і нуждою, яких зазнають наші залишенці в Европі, я мусів в своїх думках признатись, що наша спільнота в Америці і в Канаді має на своєму сумлінню велику вину за ці злидні і горе, бо у відношенні до залишенців вона не сповняє своїх найбільш основних обов'язків — допомогти братові в біді. Цього обов'язку не сповняє давня іміґрація, яка, допомігши переселитись до Америки й Канади одній частині скитальців ,вважає, що вона вже „своє зробила", залишаючи у великій мірі на призволяще залишенців. Цього обов'язку тим більше не сповняють новоприбулі, які аж надто скоро забули своє власне горе та свої власні скитальські злидні, бо інакше вони краще пам'ятали б і краще піклувалися б своїм вчорашнім таборовим товаришем недолі. Наша спільнота в Америці і Канаді має ще можливість направити цю свою велику провину перед своїми братами-залишенцями, якщо б вона бодай тепер масово і щедро відгукнулась на заклики наших харитативних організацій та дала їм до розпорядження такі фонди, якими можна б заспокоїти бодай найконечніші потреби залишенців, і заспокоїти їх не тільки на тих одних два тижні, але постійно. Тоді, можливо, й неодин хворий піднісся б ще зі своєї теперішньої постелі повільної смерти і віддав ще неодну прислугу нашій громаді і нашому народові.

Пополудні того ж дня, в понеділок 22-го грудня, наша делеґація вже в повному складі поїхала до Нового Ульму на відвідини до видавництва „Українських Вістей". Свої відвідини ми почали від зустрічі з п. Іваном Багряним, діючим заступником голови Української Національної Ради та відомим нашим письменником і громадсько-політичним діячем. Приміщення видавництва „Українських Вістей" невеличке і скромне, але натомість силою й енерґією промінює від його працівників. Працюють там переважно молоді люди — це — так сказати б — образ найновішої України, яка скинула із себе большевицьку неволю. Всіх працівників ми застали зібраних в одній кімнаті, де й вив'язалась інтересна гутірка, при чому нас багато розпитували про Америку, про УККомітет і його працю та зокрема про нашу місію. Ці дружні розмови ми продовжували опісля ще й при перекусці в одному з місцевих ресторанів. Відвідини в Новому Ульмі та зустріч з працівниками „Українських Вістей" зробила на нас найкраще враження.

Наступний день, вівторок 23-го грудня, ми помінялись ролями: ми сиділи в нашому готелю та приймали відвідини поодиноких осіб і делеґацій від поодиноких наших інституцій. Одні приходили в громадських справах, інші в приватних, ще інші в своїх особистих і велику епопею можна б списати з цих відвідин та з великої різноманітности заторкуваних і обговорюваних справ, але це вже переходило б скромні рямки цих моїх „споминів". На цих відвідинах та розмовах нам пройшов ввесь день.

В середу 24-го грудня ми перервали свій побут в Мюнхені і коло години 2-гої пополудні вибрались в подорож до Риму. Це була одинока подорож, яку ми відбули залізницею, бо сніговія була припинила звичайний рух літаків.

Це був латинський Святвечір, що його святкує вся Західна Европа. Насамперед, нам вже на залізничній станції в Мюнхені довелось чекати дві години на спізнений з Гамбурґу потяг, яким ми мали виїхати до Риму. Він є двогодинним спізненням і з гуркотом вкотився на станцію, з якої, вже з нами, швидко виїхав, правдоподібно в марній надії „надробити" втрачений час. Правда, в Европі людина мусить рахуватись з всілякими невигодами, але для нас була таки несподіванка, що в цьому „інтернаціональному" потязі не було навіть одного реставраційного ваґону — „шпайзеваґен" — як його німці називають. Щастя, що на одній із станцій пощастило купити кілька „сендвічів", а то було б довелося в пості до Риму їхати, хоч до паломників ми себе й не зараховували.

Коло години 4-тої пополудні наш потяг в'їхав в прекрасні Альпи та напружував свої сили гірськими серпентинами. Там сніговії не було, на небі де-не-де почали показуватись перші зірки, а мільйони природніх ялинок здовж нашого шляху пригадували нам містерію Різдва та викликували справжній свят-вечірній настрій.

Вже в сумерку ночі ми в'їхали у відомий просмик Бреннер на кордоні між Австрією та Італією. Прочитавши цей напис „Бреннер Пас", так і пригадувалось, що в цьому просмику зустрічались колись та кували свою „вісь" і змову проти вільного світу два грізні колись для того світу диктатори: Гітлер і Муссоліні. Тут, можливо, оформлено божевільний плян підбиття і поневолення світу, до якого приступив і який активно піддержав третій кровожадний диктатор з Кремля. З двох його спільників змови сьогодні вже крім прокляття мільйонів та страшної руїни нічого не залишилось, але злочинний плян їхньої змови намагається знову здійснити третій найбільший злочинець світу — Сталін. Згадка про заслужений кінець тих двох диктаторів, що зустрічались в Бреннерському просмику завершувала наші спомини переконанням, що такий самий ганебний кінець зустріне раніше або й пізніше й третього, ще живого сьогодні змовника проти людства, архизлочинця Сталіна.

Перейшовши звичайні в Европі митні та пашпортові формальності на австрійсько-італійському кордоні, ми в'їхали на італійську територію, яка, до речі, зовнішнім виглядом нічим не відрізняється від австрійської. Такі самі лісисті і вкриті снігом гори, поперетинані серпентинами небагатьох доріг, такі самі невеличкі оселі і таке саме чисте, гірське повітря.

Коло години 7-мої в четвер 25-го грудня, отже на саме латинське Різдво, ми приїхали до Вічного Міста, заїжджаючи до одного з готелів. Три години пізніше нас відвідав в готелю о. Хомій іще з одним священиком і разом з ними ми вибрались до справжньої української твердині в столиці Італії — колеґії св. Йосафата.

Колеґія св. Йосафата — це прекрасний будинок, положений на одній із сімох гір, на яких збудований Рим. З веранди колеґії простягається чудовий вид на місто.

Ми прийшли до колеґії вже після того, як Преосвященний єпископ Бучко відправив ранішню Службу Божу в місцевій каплиці й тому один із священиків колеґії відправив для нашої місії та на її інтенцію ще одне Богослуження. Після Служби Божої нас запроваджено до вітальні, де ми зустріли Преосвященного Бучка, ректора колеґії о. Когута та професора о. д-ра Войнара. Усі вони були в Америці, о. д-р Войнар ще навіть перед кількома місяцями, і з ними усіми ми привітались та почувались серед них і в їхньому товаристві справді, як „дома", як серед давніх знайомих і приятелів. Єпископ Бучко вже перед десяти роками залишив Америку, але своїм виглядом і своєю щирою поведінкою та сердечним відношенням він не змінився. Не зважаючи на всі тяжкі пережибання, на величезні турботи й кількакратну важку недугу, екзарх українців-католиків в Західній Европі задержав давній і питомий йому бадьорий настрій, надмір енерґії та непохитну віру в краще майбутнє для нашого народу.

(Продовження буде).

ЗБОРИ ЕКЗЕКУТИВИ ТА КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ ЗУАДК

1. Засідання Контрольної Комісії

В суботу, дня 31 січня та в неділю, дня 1 лютого 1953 р. відбулася у Филаделфії перевірка майна та діловодства ЗУАДК-у, яку перевела Контрольна Комісія ЗУАДК-у в складі: Роман Слободян, гол. касир У.Н.С., ген. Ол. Загродський, В. Шабатура, предсідник У.Н. Помочі, Катерина Пелешок, Союз Українок Америки та В. Довгань, член дирекції Українського Робітничого Союзу.

Звіт з контролі буде переданий Загальним Зборам ЗУАДК-у, що відбудеться в суботу дня 21 лютого 1953.

Контроля найшла усе діловодство та майно ЗУАДК-у в найкращому порядку. Вже тепер Контрольна Комісія вважає потрібним ще раз заапелювати до довжників ЗУАДК-у, щоб вони в якнайкоротшому часі повернули свої заборгування за переселення.

2. Збори Екзекутиви

В Зборах Екзекутиви, які відбулися в неділю 1 лютого ц. р. під проводом заст. голови адв. Романа Смука, взяли участь заступники голови: д-р М. Стахів і п. О. Лотоцька, секретар Роман Карбівник, касир М. Дубас, екз. директор д-р В. Галан та чотирьох членів Контрольної Комісії. На нарадах вирішено слідуючі справи:

а) Переселення

Переселення наших людей відбувається далі, хоч у меншому числі. Все ж, ЗУАДК-ові вдалось одержати візи для наших людей з Бельгії, Німеччини, Італії, Еспанії та інших країн. Як давніше, так і тепер ЗУАДК співпрацює тісно з міжнародними організаціями для переселення та бере участь у т. зв. Ротаційному Фонді.

Для помочі новим втікачам ЗУАДК заключив договір з Департаментом Стейту (Президент Ескапі Прогрем), силою якого буде дана допомога втікачам з-поза залізної заслони.

б) Координаційна Комісія та допомога в Европі.

Після створення Координаційної Комісії при відділі ЗУАДК-у в Мюнхені — куди включилися всі громадські установи, зайняті допомогою — ЗУАДК вислав через орг. КАРЕ 40,000 фунтів харчів та поверх 600 пакунків одежі з різних громад Америки. Харчі, одяг і грошеву допомогу вислано до Австрії та Німеччини.

Екзекутива рішила, як до тепер, так і в майбутньому закуповувати тільки харчі, що є значно дешевші в ЗДА (товщі та цукор).

в) Коляда та Укр. Народний Фонд.

Згідно з заключеним умови між ЗУАДК-ом та УКК, як господарем У.Н. Фонду, Екзекутива прийняла постанову, що коляда та писанка мають бути призначені для залишенців, а натомість ЗУАДК не буде рефлектувати на дотацію з У.Н.Ф. Тому треба візвати усе громадянство до щедрих пожертв на коляду, звертати кошти подорожі та вплачувати членські внески, які треба висилати негайно на адресу:

United Ukrainian American
Relief Committee
P.O. Box 1661, Phila 5, Pa.

Рівночасно рішено звернутися з проханням до всього нашого громадянства перевести коляду по громадах як і далі висилати пакунки з одежею на військову адресу ЗУАДК-у в Мюнхені.

г) Наради з неросійськими народами.

Екзекутива прийняла до відома заходи для співпраці з неросійськими народами та доручила екзекутивному директорові поробити всі кроки у цій справі перед департаментом Стейту. До співпраці з ЗУАДК-ом зголосилися дотепер білоруси, словаки, грузини, туркмени, лотиші та інші менші народи з-під совєтів.

3. Загальні Збори

Згідно з проголошеною ухвалою Екзекутиви, 4-ті Загальні Збори ЗУАДК-у відбудуться в суботу і неділю в днях 21 і 22 лютого 1953 р. в готелі Аделфія при Честнат і 13 вул. Збори пічнуться в суботу о год. 10 рано, а реєстрація делеґатів пічнеться в п'ятницю о год. 7 вечора в готелі Аделфія.

Всі активні члени повинні найдалі до 15 лютого вплатити свої членські внески та прислати виповнені членські аплікації, щоб вони могли бути допущені до участи у З. Зборах.

4. Збори Дирекційної Ради

Згідно з ухвалою послідних дирекційних зборів, слідуючі Збори Дирекції Ради відбудуться в п'ятницю дня 20 лютого ц. р. в готелі Аделфія, Честнат і 13 вул. Окремі повідомлення будуть вислані до всіх членів Дирекції Ради та до всіх активних членів ЗУАДК-у, які виповнили всі вимоги статуту.

5. Східно - Европейський Комітет

Після розглянення звіту членів Екзекутиви з Шікаґо, Дітройт, Ню Йорку, Филаделфії та інших міст, Екзекутива ЗУАДК-у рішила звернутися до т. зв. Фундації Форда з вимогою, щоб усі дотації на суспільну допомогову працю для укр. іміґрації переходили через ЗУАДК та його відділи. Дотепер спосіб розподілу Сх. Евр. Комітету є явно обрахований на розбиття нашого організованого життя в ЗДА.

Після вирішення поодиноких допомог, Екзекутива та Контрольна Комісія ще раз звертаються до українського загалу з проханням взяти участь у Загальних Зборах та складати пожертви на допомогу залишенцям.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет у Филаделфії.

Марія Пастернакова

ДІТИ НА РОЗДОРІЖЖІ

(2)

Батьки повинні пізнати теж приятелів своїх дітей і запрошуючи їх до себе на родинні дитячі святкування, не обмежуватися тільки до приготування гостини, але повинні розмовляти з чужими дітьми англійською мовою, находячи при цьому все нагоду говорити з ними на цікаві і їм доступні українські теми. Знання цеї мови, панівної в країні, дуже підносить вартість батьків в рідних і чужих дітей. На жаль, є багато таких батьків, що ніколи не були на сходинах з вчителями, на дитячих виставах чи інших імпрезах в школі, передусім тому, що власне не знають англійської мови. А скільки вони, матері могли б допомогти своїй дитині, яка головно в нижчих клясах, через незнання мови входить часто, не зі своєї вини, у різні прикрі конфлікти. Вони можуть завважити у її відношенню до школи, а то й в дальшому навчанні взагалі. Не хочеться вірити, щоб українській матері було цілком байдуже, коли на шкільному прийняттю чи забаві її дитина з жалем глядить, як другі діти щасливі підходять до своїх матерів, а її почувається самітна. А що, як інша мати, бачучи це, підійде до такої дитини, погладить по голівці, пожаліє, почастує солодким, може й до дому відвезе і на наступну неділю запросить до своїх дітей на „парті"? У більшості таких випадків рідна мама скаже: „от, люблять мою дитину і тому запрошують". Вона й не подумає про те, що, можливо, за тим першим дитячим кроком з хати вже швидко підуть дальші і дальші аж до повільного відчуження від хати і від всього, що рідне.

Велике значення для вдержання наших дітей при народі має **релігійне виховання.** Тут вирішає приклад батьків. Окремий духовник для української шкільної дітвори, який відвідував би її в державних школах, провадив з нею катехитичні науки, відправляв для неї окрему недільну Богослужбу, зорганізував дитячий церковний хор, провадив в часі Великодного посту для них реколекції, приготовляв до сповіді і св. Причастія, — поклав би тривку основу під вирощування релігійно - моральних почувань і цінних прикмет характеру.

Дальшими чинниками у вихованню наших дітей і молоді на іміґрації є громадські установи. Найближче до родинного виховання стоїть **дитячий садок.** Зі спостережень і нового досвіду виходить, що дитячі садки на еміґрації у великій мірі втратили своє виховне значення, змінили свій характер, а то й потребу свого існування. Аж жалко стає, що всі ті високошляхетні зусилля цілого ряду визначних українських виховників, усі ті прекрасно розроблені методи з метою вивчати дитину і допомогти їй в часі найбільш інтенсивного фізичного і духового росту зійшли в нашій еміґраційній дійсності до другорядної ролі, стали майже безвартісні, бо без них можна обійтися.

Тепер у ділянці дошкільного виховання на перший плян висувається потреба „переховку" для малої дитини, якої батьки виходять з хати на заробітну працю. Потреба такого переховку зумовлена особливими, можна б сказати ненормальними життєвими умовинами, є така конечна, що приватні особи ведуть їх у своїх помешканнях (найбільш 10 дітей) для найближчого сусідства. Є також зорганізована так зв. „бейби ситтерс сервис", що висилає піклувальниці до дітей, яких матері мусять вийти на кілька годин з хати. Головна журба, щоб дитина, оставлена сама в хаті, не привела до якого нещастя і друге, щоб не була голодна.

Українське громадянство і установи мало цікавляться дитячими садками і тому їх ведуть іноді в дуже неприятливих умовинах. Приміщення бувають часто до дого ступня невідповідні й неґіґієнічні, що є випадки замкнення їх санітарною владою. Назвати можна лиш кілька місцевостей за Океаном, де гурт ентузіястів дошкільної справи придбав окремий будинок для українського дитячого садка.

(Докінчення буде)

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(Нотатки з совєтської преси)

„КВАРТАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ ВИКОНАЄМО ЗА МІСЯЦЬ"

В перші дні січня ц. р. — київський „Укркабель" одержав замовлення від будівників Каховської гідроелектростанції на виготовлення тисяч метрів дроту і кабеля. Директор цього „Укркабеля" Л. Грудін заявляє, що його робітники „увесь замовлений кабель виготовлять і відвантажать ще в місяці січні", бо всі цехи, де „виконуються замовлення дінпробудівців, стали на стахановську вахту". Але цей товариш директор не згадує, чи ці робітники матимуть якесь додаткове винагородження за цю втричі більшу працю, щоб їхні родини могли по людському жити.

„РОЗТРАТНИКИ, СПЕКУЛЯНТИ І РОЗКРАДАЧІ"

Довший час совєтська влада заборонила була вживати слова „святий" та інших слів, що від нього походять. Але тепер слово „священний" там дуже часто вживається. Вживають його тоді, коли пишуть про „соціялістичну, недоторканну і священну власність". Пише про це „Радянська Україна" (16 січня) на першій сторінці цього числа, в якій заявляє, що „деякі органи суду і прокуратури не проявляють належної оперативности при розгляді справ про розтратників, спекулянтів, розкрадачів соціялістичної, недоторканної священної власности". Ці розкрадачі „священної" власности не тільки всілякі комуністичні пройдисвіти, яких настановляє сама комуністична влада, але також і ті селяни, що працюючи на своєму полі, часом беруть дещо із поля додому, щоб нагодувати своїх голодних дітей. Бо священна там не людина, тільки „соціялістична" власність. Часопис взиває „партійні і радянські організації, щоб запобігали розбазарюванню суспільної власности". Велика нужда мусить там панувати, коли населення не боїться жахливих кар, та рятується від голодової смерти „розбазарюванням священної соціялістичної власности".

І ВОЛИНЬ ВІДСТАЄ В ВИКОНАННІ ГОСПОДАРСЬКИХ ЗАВДАНЬ

Цей сам часопис нарікає на те, що Волинська обласна партійна організація „не виховує та сміливо не висуває місцеві кадри", і в наслідок цього „серйозне відставання району з виконанням господарських завдань". Торчинський райком партії „висуває на керівну роботу випадкових людей, не перевіривши і не вивчивши їх політичних і ділових якостей". Але як він може це робити, коли на першому місці йде „політична якість", а аж на другому „ділова"? „Радянська Україна" із 15 січня нарікає на те, що в Миргородському районі живуть аж 70 агрономів, але „в колгоспах тільки три агрономи працюють як голови цих установ". І знову злий „наслідок". „Низький рівень організаційного і агрозоотехнічного керівництва в переважній більшості колгоспів". На цю совєтську хибу немає ради: висувай фахівців — зле, бо їм не вірять ізза „соціяльної якости". Висувай людей із доброю „політичною якістю" також зле, бо не знають, як вести діло. І тому гасло „РУ": „Спеціялістів — на керівну роботу в колгоспи", не може здійснитися. А наслідок? „Низький рівень керівництва!"

„А МОСТА ТАК І НЕМАЄ"

„В селі Велика Кісниця, Ямпільського району на Вінниччині, був міст через річку Марківку. Але той міст вже давно знесено кригою. Довший час про відбудування моста ніхто з керівників і не згадував. Нарешті, в 1952 р. голова виконкому сільської ради тов. Мельник і голова колгоспу тов. Цип пообіцяли до жнив збудувати міст. Але минуло багато вже часу, а моста так і немає. Через байдужість керівників села і колгоспу підводам та автомашинам щоразу доводиться проїздити по 5-7 зайвих кілометрів". Це точна „новинка" із „Ру" (15 січня ц. р.).

„СВОЇ ВИРОБИ ВИВОЗЯТЬ У ХАРКІВ, І ТАКІ Ж ВИРОБИ ЗАВОЗЯТЬ ІЗ ЛЬВОВА"

Як воно зле із тими „фаховими і політичними якостями", це найкраще видно з того, що діється в місті Костянтинівці на Донеччині. Про це „Социалистический Донбасс" пише так: „В промтоварних магазинах міста важко купити дзеркало, бо артіль ім. Горського вважає за зручніше збудувати свою продукцію іногороднім покупцям. Деякі вироби місцевпрому відправляються у Харків і Сімферопіль, а місцеві магазини завозять такі ж вироби із Львова. Цех по виробництву ліжок заводу ім. Фрунзе виробляє велику кількість ліжок, а відділ робітничого постачання цього ж заводу не торгує ними, а завозить ліжка з Уралу. Неймовірно, але факт". Такі факти стрічаються в 30 році „організованої соціялістичної господарки . . ."

„ІНІЦІЯТИВА НЕ ПІДКРЕПЛЕНА ДІЛОМ"

А. Татур, директор Шполянської музичної школи пише про те, що „рік тому („РУ" з 15 січня, це значить в січні 1952 р.) голова артілі ім. Леніна в селі Сигнаївці, Шполянського району на Київщині, порушив питання про організацію в колгоспі музичної школи. „Всі відповідні органи схвалили цей проєкт, але минув рік, а умов для нормальної роботи філіялу школи в колгоспі не створено. Відвернене приміщення не підходить для занять, воно не опалюється. Придбаний музичний інструмент ніде використати. Ось скінчилися зимові канікули (ферії) і філіял починає свою роботу у непристовованому, холодному приміщенні". Але приміщення всіляких „комів" та партійних установ напевно мають чим опалювати свої кімнати.

ДОПОВІДЬ З ІСТОРІЇ БІЛОРУСИ

В суботу 7-го лютого Д-р Ів. Станкевич буде мати в Кривицькому Науковому Т-ві ім. Фр. Скорини доповідь на тему: „Головні моменти в історії Білоруси в 1840-1915 роках". Доповідь буде в помешканні Українського Літературно - Мистецького Клюбу, 149 Друга Евеню (між 9 і 10 вул.). Початок о год. 7 веч.

ЗАВТРА ПОХОРОН БЛ. П. А. МУДРОВСЬКОГО

В суботу, 7-го лютого, о год. 9-ій ранку відбудеться в Нюарку, Н. Дж., похорон бл. п. Андрія Мудровського, довголітнього секретаря 219-го відділу УНСоюзу, що нагло помер від серцевого удару минулого вівтірка. Похорон відбудеться із похоронного заведення Литвина до місцевої української православної церкви, а не католицької, як це помилково подано у вчорашньому повідомленні, й опісля на місцевий цвинтар.

Перший міждержавний договір нової України

(Закінчення зі стор. 2.)

ликого Руського Князівства" шляхтича Юрія Немирича привернув йому його маєтности з-перед 1648 р. на території полтавського полку. Під натиском своїх полчан почав бунт проти Виговського, свого ставленника, полтавський полковник Мартин Пушкар, якого спомагали запорожці, що добачували в приверненні маєтностей Немиревичеві потоптання козацьких вольностей, здобутих повстанням Хмельницького. І в наслідок того прийшло до руїни держави Богдана Хмельницького.

Аналогічні помилки робили і Центральна Рада і гетьман Скоропадський. Через те формальні союзники стали дійсними окупантами України і перестали респектувати берестейський договір без його формального виповідження. В день гетьманського перевороту, 29 квітня 1918 р., німці обезброїли в Києві корпус Січових Стрільців, зформований здебільша з галичан, що раніше попали в російський полон. В той самий день українське військо під проводом полк. П. Болбочана, займаючи Крим, дійшли до Севастополя, де на кораблях чорноморської фльоти вивісили українські прапори.

Але німецьке командування наказало українській армії залишити Крим, покликуючись на берестейський договір, хоч у цьому договорі нічого не говорилося про східні і південні кордони України. Та те, що німці вже розброювали українські частини в столиці, не давало Болбочанові принуки опиратися німцям й українське військо залишило Крим.

З безсилля Української Держави скористала й Австро-Угорщина, якої уряд під натиском польських послів в австрійському парляменті анулював договір про відокремлення української Галичини і Буковини в окремий коронний край та австро-угорське окупаційне військо, яке очолював ген. Станислав Шептицький як ґубернатор у Люблині задержало свою адміністрацію на Холмщині. За тихою згодою Австро-Угорщини і Німеччини Румунія, що заключила з ними сепаратний мир, зайняла Басарабію, якої населення на північному заході і на південному сході є українське, в центральній частині мішане: молдаванське і українське.

Ця безсилість українського уряду зберегти навіть досягнення повинна була остерегти українських політичних діячів, що слід змагати до консолідації всіх українських угрупувань, правих і лівих. Та до цього не прийшло і тому прийшли нові державні перевороти на Україні, що цілком ослабили українську державу. Наступний варшавський договір був уже диктатом Польщі Україні; дещо територіяльно побільшував польські здобутки на Україні ризький договір між Польщею та СССР. І ялтський договір установляв границі України не питаючись волі її населення виставленого при здійснюванні цього договору окремим договором між СССР та Польщею на масакру большевиками і поляками.

Чи Ви є вже членом Українського Народного Союзу? Якщо ні, то пам'ятайте, що Вам не можливо обійтись без забезпечення, а найкраще і найпевніше забезпечення дасть Вам Український Народний Союз!

Степан Куропась

ШІКАГОВСЬКА ХРОНІКА

Миколаївський Вечір в Українській Бесіді в суботу дня 20 грудня був у формі мистецько - політичної сатири. Того року вечорі зі сатиричною програмою нікого не ображують, а навпаки, привчують людей брати життя легко. В ролі св. Паламаря виступив п. Галушка, чортом бв п. Богдан Наконечний, янголами пп. Рубчак й Назаревич, перший в ролі американсько-українського янгола, що дуже вміло мовою тут родженого покоління передавав й боронив все те, що та молодь любить. Св. Миколая задержано в нюйоркському порті для „оформлення", тому чорт на переміну з паламарем роздали дари, що прийшли скорше. Найбільше дарунків одержав Ярослав Войнаровський, духовий покровитель „Бесіди".

З'їзд інженерів-агрономів, що відбувся у нас в половині грудня, йшов під знаком збільшення продукції. Тому, що нема вже де далеко йти в напрямі поліпшення рільної машинерії чи збільшення збору з акра, наради йшли в справі виробу й удосконалення нових плугів — булдозерів й різних веридубів, що могли б наборзі переміняти різні неужитки, ліси, мочарі й непотрібні водні нетри в родючі фарми. Один з референтів стверджував, що хоч населення ЗДА росте дуже скоро й вже в 1975 році дійде до числа 300 мільйонів, то країна Дядька Сема спроможна є по застосуванню нових агрономічно-інженерських метод, виживити один білійон людей.

В неділю дня 31 грудня було в нас так багато імпрез,що годі було бути всюди присутнім. Цо свят-миколаївськім вечорі, що протягнувся до півна, треба було раннім ранком їхати по яблука й мід до Лейк Зуріх, де є найбільші сади в стейті Іллиной, все те для Пластової Станиці, що уряджувала в „Бесіді" ярмарок. За кілька долярів можна було купити в пластунів опиханої пшениці, золоті ренети, мід, мак й інший крам на свята. Відчит д-ра Дениса Квітковського з Дітройту на тему „Буковина між двома світовими війнами" відбувся о годині п'ятій. Учительська Громада, що дбає про того роду виступи зробила нам милу несподіванку тому, що з д-ром Квітковським тісно зв'язане все життя Буковини. Дух спротиву буковинських українців очолювали студенти. Між двома світовими війнами, хоч духово відірвана від західноукраїнського пня, хоч жила в найтемнішій державі Европи, хоч всі державні закони Румунії йшли на повну загладу буковинських українців Буковина не лише відбила всі атаки й задержала свій стан посідання, але й пішла на поміч загально-української спільноті й вислала до Києва т. зв. буковинський курінь, який вславився у поході та хоч загинув, то ім'я його буде в пам'яті України від роду в рід. Це були загальні риси реферату д-ра Квітковського.

Під саму ніч товариство „Нова Сцена" давало виставу „Наталка Полтавка". Заля була повна й вистава була успішною й на сцені.

Зустріч Нового Року відбулася зорганізованим способом в Союзовому Домі, Українській Бесіді, Домі СУМА, а може й ще де! Зустрічали люди Новий рік в льокалях давнтаву, зустрічали й дома, в близькому гурті приятелів. Звичайно, що вдома найкраще не лише жити, але й забавлятися з приятелями. Але як всі, або принайменше половина тих, що рахують ціле себе українцями й в ряди-годи вийдуть в народ, не вийдуть з своїх родинних домів, то навіщо нам Союзових чи інших Домів, навіщо нам Бесід чи інших льокалів, коли можемо жити окремими родинами, без ширшого духового зв'язку?

У „Бесіді", крім забави, була програма. Поет Теодор Курпіта скомпонував дуже влучну на закінчення року поему-сатиру. Хто зрозумів слова цієї сатири до дна, то, як казав Франко „хоч труду має досить — дивні перли виносить". Окремою атракцією вчора тішилися буковинці, що гуртом забрали кілька столів й додатково мали в загальній програмі ще й свою програму.

З менаджером 570 тисяч акрової фарми мав я нагоду зустрітись під час минулорічної господарської вистави в Шікаго минулого місяця. Увагу мою притягнуло оголошення над стадом волів, що фарма т. зв. Вегнер Ренч у Вернон, Тексас, продукує річно 8 тисяч телят, вартости 1 мільйона долярів! В розмові з ковбоями, що крутилися наоколо виставки цієї другої найбільшої на світі фарми, я довідався, що вони зуживають річно 13-14 коней на обслугу фарми — на кожного ковбоя пересічно. Пан Андерсон власник фарми пояснював, що на фарму денно приїздить кілька вантажних потягів, що забирають худобу, коні, збіжжя й інші продукти, а привозять концентрований корм й інші хемікалії, до штучних навозів включно. 570-тисячакрова фарма, якою я на кільки днів зацікавився, пішла в забуття, аж неждано проголосила республіканська головна кватира, що менаджер цієї фарми іменований міністром (секретарем) фльоти!

Шікагоські газети принесли вістку, що артист Іван Годяк і його дружина, фільмова зірка Анна Бекстер, рішили розійтися. У спільній заяві, яку обоє підписали, сказано, що хоч обоє взаємно люблються, то проте жити їм разом неможливо.

Наші хори, про які була вичерпна стаття у „Свободі" минулого місяця, рівнож занемагають. І так, як Ню Йорк живе одним хором „Думкою", так Шікаго живе „Сурмою". Причина катастрофального упадку наших хорів в Америці і в Шікаго є не все байдужі співаки, що зневірюються, коли на проби не прийдуть баси чи тенори. Причиною сумного стану хорових формацій, принайменше в Шікаго, є саме громадянство й брак меценатів між ними. Бо звісно, що хорове мистецтво потребує опіки, потребує її з морального й матеріяльного боку. Замало є використовувати хор на різні імпрези, а не звертати уваги на це, чи хор має приміщення, ноти, чи диригент має за що жити. Для повного життя громади треба мати добрий хор, а проте у нас недавно делегати товариств відкинули внесення щоб „Сурмі" дати 100 долярову дотацію, хоч гроші були. Що в нас були колись славні хори, що слави собі й громаді здобували, відомо — як також відомо, що були й меценати, хоч би такі, як Савяк, що давали сотні долярів на підготовку українського хору для Світової Вистави в Шікаго в 1933 році. По виставі час від часу відбувалися імпрези, дохід з яких йшов на удержання хору. Ті , що цього не знають, кажуть — не треба „Сурмі" ні цента; перше хори якось давали собі раду!

Українська статистика за минулий рік виказує, що стан українського посідання збільшився. Два нові відділи УН Союзу, один Робітничого Союзу й Народної Помочі побачили світло денне. З політичних й станових організацій всі досі задержали статус кво, але заінтересовання ними зменшилося. Пізнати це по імпрезах тих організацій, на яких немає натовпу, як бувало. Дух консолідації охопив ще найкраще всіх українських ветеранів. Товариства, ОбВУА, Братство „Броди" і оба відділи бувших вояків УПА договорилися вже до того, що зачнуть Новий Рік Військовим Балем! А звісно, що багато важних речей вирішується, звичайно, не на зборах, а на розривкових імпрезах. З кінцем 1952 року занотовано в нашому місті при житті ще 81 українських товариств, з чого 15 нечинних.

Різдвяні Свята святкували ми по новому й старому стилю. Різниця була хіба та, що на українські свята впав сніг й ходили з колядою. Наші церкви цього року не були повні, як минулих літ, бо наші свята припали саме в середині тижня, як також тому, що багато новоприбулих побачили, що не так легко у фабриці колинебудь звільнитися, зокрема по „кризмусі" чи Новім Році. Тому в церквах переважали жінки. В католицьких церквах був прочитаний Пастирський Лист єпископа Кир Константина.

ПОЛІЦІЯ НА ПОЛЬСЬКІЙ ЗАБАВІ В ЛОНДОНІ

Польські часописи повідомляють про неприємний випадок, що трапився під час забави в залі польського клюбу „Білий Орел" у Лондоні. На залі бавилися 250 осіб, а між почесними гістьми були: екзильний президент Польщі Залєскі з жінкою та генерал Андерс із дружиною. Несподівано ввійшла до залі поліція, щоб перевести ревізію. Один із 20 поліцистів, не скидаючи шапки, приступив до Залєского і Андерса та почав їх допитувати. Публіка висловлювала своє обурення з цього приводу, і поліцист скинув тоді шапку. Ревізія відбувалася згідно з судовим наказом на основі закону про надавання дозволів (один пункт цього закону відноситься до газардової гри). Поліція забрала три автомати до гри та клюбові рахункові книжки. Пізніше інспектор поліції перепросив обох польських достойників за нечемну поведінку поліциста.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Т-во „Дністер", від. 430, подає до відома, що в неділю, 8. лютого, 1-ша, відбудуться в Українськім Клюбі при 847 N. Franklin St. річні збори, на яких будуть подані звіти управи та контрольної комісії, а також буде вибрана управа на 1953 р. Просимо всіх повноправних членів явитись і чисельною участю причинитись до успішного переведення зборів, для добра цієї нашої організації. — Р. Дяків, О. Вакай, Р. Семків.

ВЕСТ ІСТОН, ПА. — Від 438 повідомляє, що на 1953 рік вибрано таких урядників: Т. Савчук, предс.; С. Терлецький, секр.; В. Франт, контрольор.

Часопис „Свобода" повинен знаходитися в кожній українській хаті!

ТАРЗАН, ч. 3004. Провідник.

„Вонг! Що, до чорта, ти тут робиш?", гукав О'Рорке. „Не турбуйся мною", задихався Вонг. „Шукай Бетті! Мераля має її!"

„Ми повинні спалити тебе як зрадника!", бурчав О'Рорке. „Але ми потребуємо, щоб ти допоміг знайти Бетті. Де вона?"

„У храмі вічного життя!", похмуро відповів Вонг. „Перед нею щось гірше за смерть!"